

กฎหมายปกครอง

ดร. กุทัย ทองสีริ

www.mrk.cp.kr

กฎหมายมหาชนต่างจากกฎหมายเอกชน

- ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชนบนพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมกัน
- ความแตกต่างเนื่องจากหลักเรื่องประโยชน์สาธารณะ และอำนาจรัฐ
- หลักกฎหมายและปรัชญาที่ต่างกัน

รัฐธรรมนูญ 2560 ม. 37 วรรคสาม

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของ ตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น

ป.พ.พ. มาตรา 151

การใดเป็นการแตกต่างกับบทบัญญัติของกฎหมาย ถ้ามิใช่กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การนั้นไม่เป็นโมฆะ

4

รัฐธรรมนูญ 2550 มาตรา 29

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

...

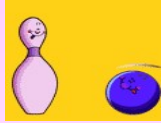
บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 25 วรรคหนึ่ง)

สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติคุ้มครองไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำเช่นนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น

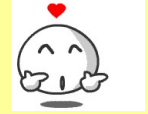
หลักทั่วไปของกฎหมายปกครอง

1. โครงสร้าง/การจัดองค์กร
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐ
3. ทรัพย์สินของแผ่นดิน
4. กิจกรรมที่จัดทำและวิธีการจัดทำ
5. ความรับผิดชอบของรัฐและเจ้าหน้าที่
6. การควบคุมฝ่ายปกครอง

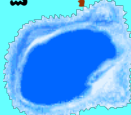
การจัดโครงสร้าง/องค์กรรัฐ

1. ราชการ (พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534)
  - ราชการส่วนกลาง (กระทรวง ทบวง กรม)
  - ราชการส่วนภูมิภาค (จังหวัด)
  - ราชการส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบจ., อบต., กทม., เมืองพัทยา)
2. รัฐวิสาหกิจ
3. องค์การมหาชน
4. หน่วยงานของรัฐอื่น

ความหมายของรัฐวิสาหกิจ

องค์กรของรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจซึ่งรัฐเป็นเจ้าของ หรือกิจการของรัฐหรือบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล กิจการของรัฐ หรือหน่วยงานธุรกิจของรัฐ มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

มาตรา 5 เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้...

ทั้งนี้ โดยต้องไม่เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก

มาตรา 6 ให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

ทรัพย์สินของแผ่นดิน

(พ.พ.พ. มาตรา 1304-1307)

1. สาธารณสมบัติของแผ่นดิน
2. ทรัพย์สินของแผ่นดินอื่น

บริการสาธารณะ:

กิจการที่อยู่ในความอำนาจการหรือในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน

ลักษณะที่สำคัญของบริการสาธารณะ

☀ การจัดระเบียบและวิธีการจัดทำย่อมจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เสมอโดยบทกฎหมาย

☀ ต้องดำเนินการอยู่เป็นนิจสม่ำเสมอ ไม่หยุดชะงัก

☀ เอกชนย่อมมีสิทธิได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะเท่าเทียมกัน

ประเภทของการกระทำทางปกครอง

1. คำสั่งทางปกครอง

2. กฎ

3. สัญญาทางปกครอง

4. คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท

5. ปฏิบัติการทางปกครอง

กฎหมายปกครองทั่วไป

1. พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

2. พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

3. พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

4. พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ห้วงบวรขยาย

1. ละเมิดและความรับผิดชอบของรัฐ

2. เหตุผลในการตรา พ.ร.บ.

3. ขอบเขตการบังคับใช้ พ.ร.บ.

4. ความคุ้มครองที่ พ.ร.บ. ให้แก่เจ้าหน้าที่

5. วิธีการเยียวยาความเสียหายของผู้เสียหาย

6. สิทธิเรียกร้องระหว่างหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

ป.พ.พ. มาตรา 420

ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

คำสั่งทางปกครอง

การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่

ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายรวมถึงการออกกฎ

ความรับผิดชอบที่กฎหมายบัญญัติ

1. พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2562
2. พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
3. พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

พ.ร.บ. โรคระบาดสัตว์ 2558 ม.13(4)

เมื่อ...มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีสัตว์ป่วยหรือตายโดยโรคระบาด นอกจากสัตว์แพทย์มีอำนาจตามมาตรา 40 แล้ว ให้มีอำนาจตรวจสัตว์หรือซากสัตว์ รวมทั้งออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์จัดการ ดังต่อไปนี้...

(4) ทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด...ทั้งนี้ ให้ชดใช้ราคา...ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของราคาสัตว์หรือซากสัตว์...ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

กรม. อนุมัติงบกลาง 3,000 ล้าน ช่วยเกษตรกรร่อนน้ำท่วมปี 60 เพิ่มเติม

มาตรการเยียวยาขาดรายได้ 5,000 บ. ✓ แรงงาน ✓ ลูกจ้าง ✓ อาชีพอิสระ

ไม่อยู่ในระบบประกันสังคม ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19

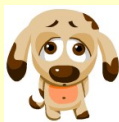
"รัฐบาลชดเชยรายได้ 5,000 บาท/เดือน ระยะเวลา 3 เดือน"

- ✓ บัตรประชาชน
- ✓ ข้อมูลส่วนบุคคล
- ✓ ข้อมูลนายจ้าง

ประเภทความรับผิดชอบของรัฐ

1. ความรับผิดชอบตามสัญญา
2. ความรับผิดชอบทางละเมิด
3. ความรับผิดชอบอย่างอื่น

คดีปกครอง (มาตรา 9)

1. การออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำฝ่ายเดียว โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
2. ละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า
3. ละเมิดหรือความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงาน
4. สัญญาทางปกครอง
5. คดีที่กฎหมายบังคับให้ฟ้องศาล เพื่อบังคับบุคคลให้กระทำ
6. คดีอื่นที่กฎหมายกำหนด

**ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการ
เดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นฯ ข้อ 8**

**สิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายในการ
เดินทางไปราชการเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่
ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปราชการ
หรือวันที่ออกจากราชการ
แล้วแต่กรณี...**

คำพิพากษาที่ อ.930/2561

...พนักงานส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุมัติการเดินทางไป
ราชการชั่วคราวจาก...มีสิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายในการ
เดินทางไปราชการ... ตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไป
ไปราชการตามข้อ 8 ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ... ดังนั้น
สิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป
ราชการ จึงเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไป
ราชการ **ไม่ได้เกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เบิกจ่าย
ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการให้แก่ผู้ฟ้องคดี**

การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอัน
เป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ จึงเป็นการใช้
สิทธิเรียกร้องในมูลหนี้อันเกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดี
อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย... ในการ
พิจารณาเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ...
แล้วไม่เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการให้แก่
ผู้ฟ้องคดี **กรณีจึงเป็นการฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชำระหนี้
อันมีฐานมาจากระเบียบกระทรวงมหาดไทย... คดีนี้จึง
มิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงาน
ทางปกครองอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่...แต่เป็นคดี
พิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอย่างอื่นของหน่วยงานทาง
ปกครองอันเกิดจากกฎและการใช้อำนาจตามกฎหมาย**

หลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1. เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดรับผิดชอบส่วนตัว
2. หน่วยงานของรัฐร่วมรับผิดชอบ
แล้วไล่เบียดจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้น
3. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

เหตุผลในการตรา พ.ร.บ.

1. การใช้หลักเกณฑ์ใน ป.พ.พ. มุ่งได้เงินครบโดยไม่
คำนึงถึงความเป็นธรรมและบั่นทอนขวัญกำลังใจ
2. เจ้าหน้าที่ที่อาจกระทำโดยไม่ตั้งใจหรือผิดพลาด
เพียงเล็กน้อย
3. หลักเรื่องลูกหนี้ร่วมทำให้ต้องรับผิดชอบใน
การกระทำของเจ้าหน้าที่อื่นด้วย
4. เจ้าหน้าที่ที่ไม่กล้าตัดสินใจเพราะเกรงความรับผิด
5. มีวิธีการบริหารงานบุคคลและวินัยควบคุมอยู่แล้ว

หมายเหตุท้าย พ.ร.บ.ละเมิดฯ

...ดังนั้น จึงสมควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับ
ผิดทางละเมิดในการปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะ
เมื่อเป็นการจงใจกระทำการเพื่อการเฉพาะตัว
หรือจงใจให้เกิดความเสียหายหรือประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น และให้แบ่งแยก
ความรับผิดชอบของแต่ละคนมิให้นำหลักลูกหนี้ร่วม
มาใช้บังคับ ทั้งนี้ **เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและ
เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของรัฐ**
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4392/2541

โจทก์เป็นลูกจ้างชั่วคราวของ ร.ส.พ. จำเลย การที่เครื่องยนต์มีเสียงดังผิดปกติในระหว่างที่โจทก์ทำหน้าที่พนักงานขับรถ แต่โจทก์มิได้หยุดรถเพื่อตรวจดู กลับขับรถต่อไปจนเป็นเหตุให้เครื่องยนต์ดับและได้รับความเสียหายมากเช่นนี้ ถือว่าโจทก์ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาท เมื่อโจทก์ไม่ชำระหนี้ค่าเสียหายแก่จำเลยภายในเวลาที่กำหนดถือว่าโจทก์ผิดนัด จำเลยซึ่งเป็นเจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิติดดอกเบี้ยยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีในระหว่างเวลาผิดนัดได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 224 **พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ** หากได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียดอกเบี้ยในกรณีที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ ดังนั้น จึงนำบทบัญญัติตาม ป.พ.พ.ว่าด้วยเรื่องหนี้มาใช้บังคับแก่กรณีของโจทก์นี้ได้

ความหมายของเจ้าหน้าที่ (พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 4)

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า
ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือ
ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็
การแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือ
ฐานะอื่นใด

ความหมายของหน่วยงานของรัฐ (พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 4)

กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่
เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วน
ภูมิภาค **ราชการส่วนท้องถิ่น** และรัฐวิสาหกิจที่
ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่
พระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐ
ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดย พ.ร.บ. หรือ พ.ร.ฎ.

1. พ.ร.บ.การรถไฟแห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2494
2. พ.ร.บ.การไฟฟ้านครหลวง พ.ศ. 2501
3. องค์การคลังสินค้า
4. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

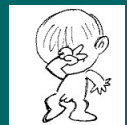
หน่วยงานอื่นตามพระราชกฤษฎีกา

1. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2. สำนักงาน กกต.
3. สำนักงานศาลยุติธรรม
4. โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)
5. สำนักงานปฏิรูปการศึกษา
6. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
7. แพทยสภา
8. **องค์การมหาชนและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ**
9. หน่วยงานอื่น ๆ ตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนด

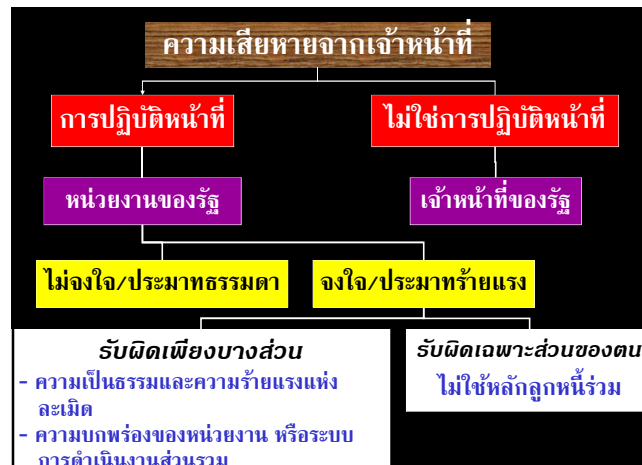
หน่วยงานของรัฐตาม พ.ร.บ. ละเมิดฯ

1. ส่วนราชการ
2. รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายเฉพาะ
3. หน่วยงานอื่นตามพระราชกฤษฎีกา

ประเภทของการทำละเมิด ของเจ้าหน้าที่

- 1.ละเมิดต่อบุคคลภายนอก
- 2.ละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ม. 6

ถ้าการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่มีการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการนั้นเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหาย อาจฟ้องเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 5

หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้สังกัดหน่วยงานของรัฐแห่งใด ให้ถือว่ากระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง

พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 8 วรรคหนึ่ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน แก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ม. 8

- ❖ สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใด ให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี เป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ (วรรคสอง)
- ❖ ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดชอบดังกล่าวออกด้วย (วรรคสาม)

พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 8 วรรคสี่'

ในกรณีที่มีการละเมิดเกิดจาก
เจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่อง
ลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่
แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหม
ทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

คำพิพากษาที่ อ.900/2558

...นายอำเภอ...มีหน้าที่ในฐานะพนักงาน
เจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตาม
ประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่
ภายใต้สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ดังนั้น แม้ผู้ถูก
ฟ้องคดีที่ 2 จะเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ
นายอำเภอ...ก็ตาม แต่ในขณะที่เกิดเหตุพิพาท
ตามคดีนี้นายอำเภอ...มิได้ปฏิบัติหน้าที่ตาม
กฎหมายภายใต้สังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบ

คำสั่งที่ 675/2551

...ข้อพิพาทในคดีนี้จึงเป็นการปฏิบัติราชการของ
กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 5 จึงเป็นหน่วยงาน
ของรัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่ผู้ถูก
ฟ้องคดีที่ 2 ได้กระทำการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 5
แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.
2539 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 4 (กระทรวงมหาดไทย) และที่ 6
(กระทรวงการคลัง) จึงมิใช่หน่วยงานของรัฐที่ต้องรับ
ผิดต่อผู้ฟ้องคดี จึงไม่อาจรับค่าฟ้องในส่วนที่ฟ้องผู้ถูก
ฟ้องคดีที่ 4 และที่ 6 ไว้พิจารณาได้

45

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 286/2547

- * ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเป็นกรรมการการทำอากาศยาน
แห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2544 โดย
มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี
- * รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมทบทวนให้
กรรมการลาออก แต่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองไม่ยอมลาออก
- * ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 6 ได้ทำหนังสือเสนอต่อรัฐมนตรีให้
เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งกรรมการ
ใหม่ทั้งคณะ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ผู้ฟ้อง
คดีทั้งสองพ้นจากการเป็นกรรมการ

46

ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิฟ้องใคร

- คณะรัฐมนตรี
- สำนักนายกรัฐมนตรี
- กระทรวงคมนาคม
- รัฐมนตรีคมนาคม
- การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย
- พลอากาศเอก เทอดศักดิ์

พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 7

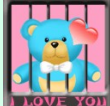
ในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐ ถ้าหน่วยงาน
ของรัฐเห็นว่าเป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหรือต้อง
ร่วมรับผิดชอบ หรือในคดีที่ผู้เสียหายฟ้องเจ้าหน้าที่
ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐต้องรับ
ผิดหรือต้องร่วมรับผิดชอบ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่
ดังกล่าวมีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาคดีนั้นอยู่เรียก
เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐแล้วแต่กรณี เข้ามาเป็น
คู่ความในคดี

ถ้าศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุที่หน่วยงานของ
รัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้องมิใช่ผู้ต้องรับผิดชอบ ให้ขยายอายุ
ความฟ้องร้องผู้ที่ต้องรับผิดชอบมิได้ถูกเรียกเข้ามาในคดี
ออกไปถึงหกเดือนนับแต่วันที่คำพิพากษานั้นถึงที่สุด

ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ฯ ว่าด้วย วิธีพิจารณาดีปกครองฯ (ข้อ 78)

บุคคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่กรณีอาจเข้ามา
เป็นคู่กรณีได้ด้วยการร้องสอด ทั้งนี้ ให้นำ
ความในมาตรา 57 และมาตรา 58 แห่ง
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมา
ใช้บังคับโดยอนุโลม

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ประมาทเลินเล่อ หมายถึง การกระทำ
โดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำโดย
ปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะ
เช่นนั้นจำต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หมายถึง
บุคคลได้กระทำโดยขาดความระมัดระวังที่
เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก

50

คำพิพากษาที่ อ.10/2552

ผู้ฟ้องคดีเป็นลูกจ้างประจำตำแหน่ง
พนักงานขับรถยนต์ ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้
ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนตาม
ความเห็นของกระทรวงการคลังที่เห็นว่า
ผู้ฟ้องคดีขับรถเร็วเกินกว่าที่แจ้ง เมื่อรถยนต์
บรรทุกแซงหน้าในระยะกระชั้นชิด จึงหักลด
เป็นเหตุให้มุ่งชนรถคันอื่น ถือได้ว่าความเสียหาย
เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

คำวินิจฉัย

การกระทำที่จะถือว่าเป็นการกระทำการด้วย
ความ**ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง**นั้น หมายถึง
การกระทำโดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำซึ่ง
บุคคลพึงคาดหมายได้ว่าอาจก่อให้เกิดความ
เสียหายขึ้นได้ และหากใช้ความระมัดระวังแม้
เพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย
ได้ แต่กลับมิได้ใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นเลย

ศาลเห็นว่า ...การที่ผู้ฟ้องคดีขับรถมาด้วย
ความเร็วเกินกว่าที่แจ้งเพียงประการเดียวยังไม่
เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าเป็นสาเหตุให้เกิดเหตุ
ละเมิดในครั้งนี้ เนื่องจากพึงได้ว่ารถยนต์บรรทุก
กระบะขับแซงรถยนต์บรรทุกสิบล้อเข้ามาใน
ช่องทางเดินรถของผู้ฟ้องคดีในระยะกระชั้นชิด
ข้อเท็จจริงยังไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีขับรถด้วย
ความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 10 บรรทัดหนึ่ง

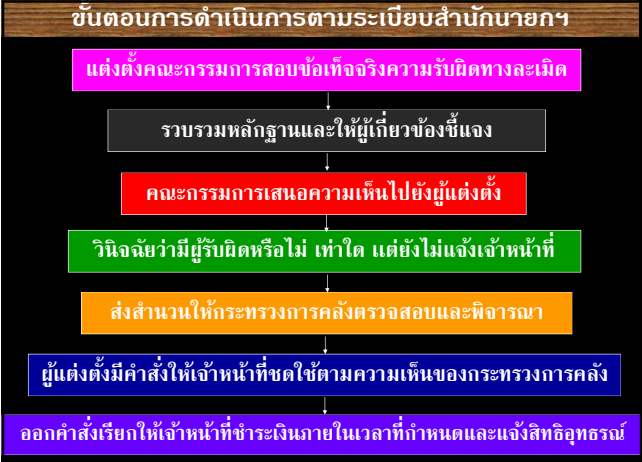
ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อ
หน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ
ที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำใน
การปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องคำสั่งใหม่ทดแทน
จากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา 8 มาใช้
บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการ
ปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่ง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 456/2550

• นาง น. ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งสรรพากรอำเภอคลองเตย นาย ส.ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้ารับชำระภาษี นาย ณ. สรรพากร 3 มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับเช็คขัดข้อง

*นาย ณ. ทุจริตยกยอกเงินของทางราชการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2540 จนถึงเดือนตุลาคม 2541 รวมเป็นเงินที่ยกยอก 4,170,329.32 บาท

* คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงส่วนใหญ่เห็นว่า นาย ณ. จงใจทุจริตยกยอกเงินของทางราชการ จึงต้องรับผิดเพียงผู้เดียว แต่ผู้ฟ้องคดีและ นาย ส.ในฐานะผู้บังคับบัญชาประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติราชการเป็นความผิดวินัย แต่กรรมการส่วนน้อยเห็นว่าผู้ฟ้องคดีและ นาย ส. ต้องรับผิดในฐานะผู้บังคับบัญชา

* กรมสรรพากรเห็นด้วยกับเสียงข้างน้อยว่า ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดทางแพ่ง 199,893.57 บาท⁵⁷

* กระทรวงการคลังเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีปล่อยปละละเลย ไม่กำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และมีได้ขอเช็คจากเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ เป็นเหตุให้นาย ณ. ทุจริตเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายร้อยละ 40 เป็นเงิน 1,668,131.73 บาท ส่วนนาย ส.ในฐานะหัวหน้างานรับผิดร้อยละ 60

* กรมสรรพากรมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

* ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่ง แต่กรมสรรพากรไม่รับอุทธรณ์ จึงฟ้องคดีให้เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงิน

หลักเกณฑ์ในการเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

- ต้องคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณี
- หากละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวมต้องหักส่วนความรับผิดดังกล่าวออก
- กรณีละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มีให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ⁵⁹

ความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

- * ไม่ได้มีส่วนร่วมทุจริต แต่รับผิดในฐานะผู้บังคับบัญชาที่มีได้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน
- * ความผิดพลาดเกิดขึ้นจากการพยายามสร้างความพึงพอใจในการชำระภาษีให้แก่หน่วยงาน
- * การทุจริตของผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดจากวิธีที่แยบยล มีการไตร่ตรองวางแผนอย่างเป็นระบบยากแก่การตรวจพบ

หักส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ในส่วนนี้ร้อยละ 30 ของความเสียหายทั้งหมด⁶⁰

ความบกพร่องของหน่วยงานหรือระบบการดำเนินการของส่วนรวม

- มีเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานไม่เต็มอัตรากำลัง
- มีกฎระเบียบจำนวนมาก และต้องปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ นั้นในระยะเวลาจำกัด
- การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการของผู้ถูกฟ้องคดีบกพร่อง ทำให้ได้คนที่ไม่ดีเข้ามารับราชการ
- เป็นเรื่องที่ตรวจพบได้ยาก มีการทำผิดต่อเนื่องถึง 1 ปี 8 เดือน

หักส่วนความรับผิดของเจ้าหน้าที่ในส่วนนี้ลงร้อยละ 50 ของความเสียหายทั้งหมด

61

การกำหนดสัดส่วนความรับผิด

- ดงเหลือค่าเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีและหัวหน้างานต้องรับผิดชอบร้อยละ 20 ของค่าเสียหายทั้งหมด
- สัดส่วนความรับผิด : ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นรับผิดชอบร้อยละ 60 และผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดรับผิดชอบร้อยละ 40 หรือ 333,626.35 บาท

62

คำบังคับตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.456/2550

พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ... เฉพาะส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใหม่ทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เกินกว่า 333,626.35 บาท และหากได้รับชำระหนี้จากผู้ทุจริตเพียงใด ให้คืนเงินส่วนที่ได้รับชำระไว้เกินแก่ผู้ฟ้องคดีตามสัดส่วนความรับผิดต่อไป นอกจากนี้ก็แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

63

การเรียกร้องให้หน่วยงานรับผิดชอบ

1. ยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ

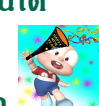
- หน่วยงานออกใบรับคำขอและพิจารณาโดยไม่ชักช้า (ให้เสร็จใน 180 วัน ไม่เสร็จขอขยายต่อรัฐมนตรีได้อีกไม่เกิน 180 วัน)
- ผู้เสียหายไม่พอใจ ร้องทุกข์ต่อ ครท. ได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย
- เมื่อตั้งศาลปกครอง ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

2. ฟ้องคดีต่อศาล

ตัวอย่างการกระทำที่เป็นละเมิด

- เทศบาลซ่อมแซมท่อระบายน้ำโดยไม่ติดตั้งเครื่องหมายแจ้งเตือนผู้ขับขี่ เป็นเหตุให้รถจักรยานยนต์ชนกระแทกฝาท่อระบายน้ำ
- อบต. ทำการขุดลอกสระในที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยไม่มีสิทธิและไม่ได้รับอนุญาต
- เป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลางในการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งพัง สูงกว่าความเป็นจริง
- เทศบาลไม่ดูแลต้นไม้เป็นเหตุให้ต้นไม้หักโค่นทับรถจักรยานยนต์คันที่ผู้ฟ้องคดีนั่งซ้อนท้าย

ปพพ. มาตรา 438 วรรคหนึ่ง

ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสภาพใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด
อนึ่งค่าสินไหมทดแทนนั้นได้แก่การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างไร ๆ อันได้ก่อกวนนั้นด้วย

66

ป.พ.พ. มาตรา 448 วรรคหนึ่ง

สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่
มูลละเมิดนั้นท่านว่าขาดอายุความเมื่อ
พ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้จัก
การละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้
ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้น
สิบปีนับแต่วันทำละเมิด

พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ ม.51

การฟ้องคดีตาม มาตรา 9 วรรคหนึ่ง
(3) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี และการฟ้องคดี
ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) ให้ยื่นฟ้อง
ภายในห้าปีนับแต่วันที่รัฐหรือองค์กรรัฐถึงเหตุแห่ง
การฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่
วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี

ป.พ.พ. ม.448 วรรคสอง

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอัน
เป็นความผิดมิโทษตามกฎหมายลักษณะ
อาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญา
ยาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ ท่านให้เอาอายุ
ความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

ป.ว. มาตรา 51 วรรคหนึ่งและวรรคสาม

ถ้าไม่มีผู้ใดฟ้องทางอาญา สิทธิของผู้เสียหายที่
จะฟ้องทางแพ่งเนื่องจากความผิดนั้นย่อมระงับไปตาม
กำหนดเวลาดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา
เรื่องอายุความฟ้องคดีอาญา แม้ถึงว่าผู้เยาว์หรือผู้
วิกลจริตในมาตรา 193/20 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ จะเป็นผู้ฟ้องหรือได้ฟ้องต่างหากจาก
คดีอาญาก็ตาม

....
ถ้าโจทก์ได้ฟ้องคดีอาญาและศาลพิพากษา
ลงโทษจำเลยจนคดีเด็ดขาดแล้วก่อนที่ได้ฟ้องคดีแพ่ง
สิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีตามกำหนด
อายุความในมาตรา 193/32 แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์

พ.ร.บ. ความรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ฯ มาตรา 9

กำหนดของงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้
ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้
อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มี
กำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงาน
ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหม
ทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

อายุความ

(พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 10 วรรคสอง)

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจาก
เจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มี
กำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของ
รัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้อง
ใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐ
เห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่กระทรวง
การคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดชอบ ให้สิทธิ
เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุ
ความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่ง
ตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

การเรียกให้เจ้าหน้าที่รับพิดทางละเมิด

(พ.ร.บ. ละเมิดฯ มาตรา 12)

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหาย **ตามมาตรา 8** หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 10 **ประกอบกับมาตรา 8** ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด ”

ผลของการวินิจฉัยว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง

1. ต้องนำ พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาใช้บังคับด้วย
2. โดยหลัก อาจถูกฟ้องเพิกถอนที่ศาลปกครองได้ถ้าทำให้เดือดร้อนเสียหาย

พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 (ม. 44 วรรคหนึ่ง)

ภายใต้บังคับมาตรา 48 ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองเป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

✪ มาตรา 42 วรรคสอง ✪

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติฯ ม. 63/7 วรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจใช้ **มาตรการบังคับทางปกครอง** โดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 128/2554 คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินนั้น มาตรา 57 ... กำหนดให้เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดได้ อันเป็นการกำหนดมาตรการหนึ่งเพื่อให้ได้ชำระเงินโดยครบถ้วน แต่ถ้าผู้ฟ้องคดี(กรมตุลาการ) เห็นว่า...ยังมีข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับทางปกครองก็ไม่ตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีที่จะใช้สิทธิทางศาล กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีชอบที่จะเสนอข้อพิพาทให้ศาลพิจารณาพิพากษา เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผลได้ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อคู่กรณีในอันที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิโดยศาล

พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติฯ ม. 63/15 วรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีการบังคับให้ชำระเงินและคำสั่ง
ทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุดแล้ว หาก
หน่วยงานของรัฐที่ออกคำสั่งให้ชำระเงินประสงค์ให้
เจ้าพนักงานบังคับคดีในสังกัดกรมบังคับคดีดำเนินการ
บังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ให้ยื่น
คำขอฝ่ายเดียวต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่คำสั่งทาง
ปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเป็นที่สุด เพื่อให้ศาลออก
หมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งทาง
ปกครองนั้น โดยระบุจำนวนเงินที่ผู้อยู่ในบังคับ
ของมาตรการบังคับทางปกครองยังมีได้ชำระ...

